

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI-, KÖZGAZDÁSZATI- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
SZOLNOK-DOBOKAMEGE - ÉS A MEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA: Széchenyi-utca, csizmadiaszin alatt. Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.	NYILTTÉRI CZIKKEK garmondsora után 30 kr. fizetendő.	MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.	HIRDETÉSI DÍJAK: egy 30 négyzög cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr.	ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 6 frt — kr Félévre 8 „ — „ Évnegyedre 1 „ 50 „ Községeknek egész évre előrefizetve 5 frt.
--	---	--	--	---

Békéltető bizottság.

Az 1884. XVII. ipartörvény kiváló intézkedései közé tartozik az ipartestületeknek föllállítása s ezek nyomán a segélypénztárak létesítése, és a békéltető bizottságok megállapítása. Most a békéltető bizottságokról kívánunk némelyeket elmondani.

Ugyanis fölülte fontosnak tartjuk, hogy városainkban az ipartestület s ennek folytán a békéltető bizottság föllálltassék, mert úgy vagyunk meggyőződve, hogy az ipar fölvi-rágzása csak a szabad mozgás, s az önnálló erő kifejtése által nyerhet lendületet.

Maga a hivatolt törvény és az annak nyomán kiadott miniszteriális utasítások mind megkivánják őrizni a szabad mozgást, mind arra czéloznak, hogy az önálló erő kifejtése által haladást nyerjen az ipar, de egyuttal megkövetelik, hogy a szabad mozgás szabadoszággá ne fajuljon, hogy az önálló erő kifejtése el ne posványittassék az ide-oda való kapkodás által, hanem helyes irányban haladjon; azaz, hogy mind a két föladatnak megoldására a rend támaszul szolgáljon.

Ép azért ezen rendnek az életbe való léptetésére s föntartására bocsátotta közre a földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi miniszter az ipartörvény végrehajtásáról szóló általános rendeletével az ipartestület alapszabályainak mintáját is második mellékletben.

Nem kötelező ez ugyan a föllállítandó ipartestületi békéltető bizottságokra nézve; mert mindezen szabályokat a törvény korlátai között tetszésük szerint szabadon állapíthatják meg. Mi azonban úgy hisszük, hogy ezen szabályzatok mintáját — alkalmazva kellőleg saját helyi viszonyaikra csekély módosítással minden ipartestület elfogadhatná; mi által az iparosok között bizonyos egység alapíthatnék meg, mely az ipar előhaladására sohasem válnék károsá.

A békéltető bizottság, melyet az érintett ipartörvény 141. §-ában rendel el — hivatva van az ipartestület kebelében az iparosok és tanoncok, vagy a segédek között fölmerülő surlodások és vitás kérdésekben eljárni.

A békéltető bizottság, kétszerannyi tagból áll, mint az ipartestületi előljáróság. A tagok felerészét a testület előljáróságának tagjai —, felerészét a testülethez tartozó iparosok összes segédei által választott segédek képezik. Az ipartestületi előljáróság legalább tizenkét iparos tagból állván, eszerént a békéltető bizottság kell, hogy szintén legalább huszonnégy tagból álljon.

A békéltető bizottság hatáskörébe tartoznak a hivatolt törvény 176. §-a szerént az iparosok és tanoncok, a segédek, vagy munkások között fölmerülő azon surlodások és vitás kérdések, melyek a munka, vagy tanviszony megkezdésére, folytatására, vagy megszűnésére, annak tartama alatt fönnálló kölcsönös kötelezettségek teljesítésére, a munka, vagy tanviszony megszűnéséből keletkező kártérítési követelésekre vonatkoznak.

A békéltető bizottság határozatait szükség esetén (141. §) az iparhatóság hajtja végre.

A békéltető bizottság határozatával meg nem elégedő félnek jogában áll nyolcz nap alatt igényeit a törvény rendes útján érvényesíteni, miáltal azonban a határozat végrehajtása nem gátoltatik.

Ez a lényége a miniszterium által kibocsátott mintaszabályzatnak a békéltető bizottságra nézve.

A többi — lévén a szabályzat 25. § ba foglalva — az eljárásra vonatkozik. Az egész szabályzati minta csakugyan mintának mondható, mert röviden átölélvén a békéltető bizottság teendőit és hatáskörét igen megkönnyíti az ipartestület föllállítását és szervezését, megvagyunk győződve arról, hogy minden ipartestület úgy egészben, mint részeiben örömmel fogadja szervezetének kiegészítését.

Bars.

A közigazgatási bizottság ülés- terméből.

DEES, 1884. decz. 8.

Még csak a múlt hó 26-án volt a legközelebbi ülés, mely idő óta csak néhány nap telvén el, természetes, hogy sok tárgy nem halmozódhattott össze és így az ülés rövid volt, a minek következtében kurta lesz a mi tudósításunk is.

Báró Bánffy Dezső főispán az ülést megnyitva Gentsy Albert jelenti, hogy az ülésen kívül 119 ügy nyert ellátást. A különböző bizottságok által időközben ellátott ügyekről szerkesztett jelentés tudomásul vétetik. Br. Diószegi Géza javaslatára gr. Wass Ádám, Fejérváry Károly és id. Szappanyos Miklós bizottsági tagok igazolt távollévőeknek mondatnak ki. A főjegyző még több személyes ügyet ad elő. Ezek között van három központi tisztviselő fegyelmi ügye. Ugyanis a bel- és pénzügyminiszter leirata következtében a fegyelmi eljárás elrendelése illetve keresztül vitele határoztatik el. És mint-hogy két bizottsági tagról is van szó, ezekre nézve Munteanu Agoston bizottsági tag bizatik meg a további teendőkkal.

Ezen, az adóért elárverezett ingatlanokkal kapcsolatban levő ügyet még ismertetni fogjuk. Czirják János adófelügyelő-helyettes után referál Szarvady Pál kir. tan. alispán, kinek időszaki jelentéséből hallottuk, hogy nincs hivatalos tudomása arról, mikép Rév-Körtvélyes körül a postát megtámadták, a mint eze lapban közölve volt, azonban intézkedett, hogy ez iránt jelentést kapjon. — A lefolyt hóban a központban alispán hatáskörben 1451 ellátásra várt ügyből csak 193 maradt hátralékban. Kihágási ügyekben föllebbezés beérkezett 56,—5 még eldöntetlen. A megye területén előfordult 3 bűn-, 286 kihágási- és egyéb mezőrendőri, 7 tűz-eset. — Incze Kálmán áll. épít. hivatali főnök után Halász Ferencz kir. tanfelügyelő teszi meg javaslatait. Bejelenti, hogy nagy-ilondai állami tanítói állomásra Kristály Balázs deési községi elemi isk. tanító-, és hogy Móricz Juliska n.-ilondai áll. isk. s. tanító rendes tanítónév nevezetett ki. Statistikai munkalátából közöljük a következő adatokat: a múlt tanévben a megye területén a tankötelesek összes száma 26,645 volt, ezek közül iskolát látogatott 15,613. 7 községben nem volt semmi iskolázás, az iskolák száma 334. Az iskolák fenntartási költségeire fordított 102,973 frt.

Bándi György aljegyző, Voith Gergely közigazdasági előadó után Anca Péter árvaszéki elnök olvassa jelentését. A megyei árvaszéknél 923 ügy volt elintézendő és ellátatott 759.

Dr. Gajzágó László tiszti főorvos jelentése szerint novemberben leginkább légző szervek lobos, és hurutos bántalmai, mint tüdőlob, tüdő- és hörghurut stb. betegségek fordultak elő. — Márkus János tiszti ügyésznek 233 ellátandó darabja volt, melyekből nem maradt restantia. — Bruszt Ignác kir. ügyész ezuttal is, a deési kir. törvényszék fogházában letartóztatottak közötti rendet konstatál.

Ezzel az ülés véget is ért.

A szamosvölgyi-vasút igazgató- ságának november havi ülése.

1. Elnök azon előterjesztése, miszerint ugy a múlt hó 9-én, valamint ugyan ezen hó 25-én tartott rendes és rendkívüli ülésben hozott határozatok pontosan végrehajtottak tudomásul vétele után olvastatott az október havi pénzügyi jelentés. Mely szerint e hóban különféle czimleteken befolyt: 48810 frt 24 kr. kiadott: forgalmi számlákon 5758 frt 90 kr. folyó számlákon 25358 frt 62 kr. összesen 31117 frt 52 kr. átment november hóra 17602 frt. 72 kr. mint pénztári egyenleg.

2. Üzletigazgató jelenti, hogy október hóban: a) személyforg. volt 5569 útas b) útipodgyász és gyorsáru 11661 20605 kilogr. c) le és feladott teher áru 4104 tonna. Ezekután bevételet: összesen 15422. A folyó év október hóban a múlt évi október hóval szemben összesen 2773 forinttal több bevétele volt vagyis kilométerenként 59 frt.

3. Üzletigazgató jelenti, hogy a 20 darab teherkocsi elnökségi hozzájárulás következtében Winkler és fiai bécsi czégnél rendeltetett meg, a kocsik a kir. államvasutak szabványainak és a már előbb bemutatott és az igazgatóság által elfogadott rajzoknak teljesen megfelelőleg fognak előállíttatni, bemutatja egyidejűleg az ezen vállalatra vonatkozó kötlevelet, mely jóváhagyatott.

4. Üzletigazgató azon jelentése, miszerint a módosított díjszabás a magas kormány által jóváhagyatott s hogy a díjszabás sajtó alatt van, továbbá azon jelentése, hogy az osztrák magyar kötelekbe tartozó díjszabási tételek megváltoztatását az osztrák államvasút hirdeti ki és az illető köteleki díjszabásokat kidolgoztatja és hogy a m. k. államvasutak igazgatósága a magyar kötelekeknél hasonló eljárást követ, végre, hogy a kolozsvári menetjegyek árai közösen már szintén megállapíttattak s így minden szükséges munkalat úgy van előkészítve, miszerint 1885 január hó 1-ével az új díjszabás akadálytalanul életbe léptethető: tudásul vétettek.

5. Jogtanácsos a társasági perek könnyebb áttekinthetése végett beterjeszti a részvényhátralékosokról készített kimutatását, melynek megfelelő rovatában ki van tüntetve minden eddig tett lépése, az igazgatóság a tett jelentését jogtanácsosnak tudomásul veszi és elrendeli, miszerint a részvényesek elleni perekre vonatkozó kimutatás minden igazgatósági ülés elé a perek mindenkorai előállításával kiegészítve előterjesztessék. Ezzel kapcsolatosan jogtanácsos jelentése a kisajátítási okmányok elszámolása tárgyában a kisajátítási nyugták és okmányok átvizsgálására kiküldött bizottsághoz további eljárás végett áttétetni rendeltetnek, utasít-

tatik egyidejűleg igazgatóság az átvizsgált és renben talált nyugtákat és az elszámolt összeg jogtanácsos javára írását könyvvezetési osztálynak megrendelni.

6. Az igazgatóság a Scheyrer György igazgatósági tangnak az angló osztrák-bank nevében a már kihirdetett közgyűlés elnapolása tárgyában tett óvását tekintetbe nem véve nov. hó 18-án tartott rendkívüli igazgatósági ülésben hozott határozatát érvényben teljesen fenntartja. Végre a nov. hó 27-iki rendkívüli közgyűlésre előterjesztendő jelentések olvastatnak fel, melyek a szamosvölgyi vasut deés-besztercei vonalának kiépítését és ezen vonalra kibocsájtandó elsőbbségi részvények finanszírozását tárgyalják. A felolvasott igazgatósági jelentések a f. hó 27-én megtartott rendkívüli közgyűlés elé terjesztettek.

A napirend kimerítettén elnök az ülést bezárja.

A deési „Társalkodási Egylet” közgyűlése.

A deési „Társalkodási Egylet” folyó hó 13-án tartotta rendes évi közgyűlését. Igazgató Kovács Samu a szép számmal megjelent tagok üdvözlése után a gyűlést megnyitván, a tárgysorozat értelmében, olvastattak az időközi jegyzőkönyvek, melyeknek alapján később egy pár lényeges határozat hozatott.

Ezután olvastatott pénztárnok Szarvadi Adolf jelentése, mely szerint az összes bevétel volt: 1460 frt 29 kr.; a kiadás pedig: 1309 frt 36 kr., s így mutatkozik: 150 frt 93 kr. maradvány. Ezután Nagy Benedek könyvtárnok jelentése olvastatott, melynek értelmében a könyvtár forgalmának nem nagy élénksége lett feltüntetve, és a melynek egyik főoka, a piacon lévő könyvtár boltjában fennálló kölcsönkönyvtár. A rendelkezés alatti szerény összeg irodalmunk újabb termékeinek megvásárlására határozottat fordíttatni. Végre Nagy Kálmán gazda jelentéséből kitűnt, hogy a nagyon leszállott mellékjövedelmekből befolyt összeg teljesen nem fedezte az ez érdekbenn kiadásokat. Mindezen jelentések megvizsgálására bizottságok lettek kiküldve.

A felolvasott pénztári jelentés szerint a mérlegben 800 frt részvény-hátralék lett feltüntetve, melynek egy része már régebb időből eredvén, s nagy részben vidékiek levén s azoknak behajtása a bagatel törvény értelmében nem egy könnyen érvényesíthető. Bónis Árpád egyleti tag díjtalanul vállalkozott azoknak lehető behajtására. Ezután az egylettel szemben levő követelések kiegyenlítése tárgyában intézkedett a közgyűlés.

A jegyzőkönyvek alapján értesült a közgyűlés, hogy a jelenlegi helyiség magas ára, a részvényesek megapadott száma és a részvénydíjak teljes bé nem folyása s a mellékjövedelmek megapadása következtében az egylet fenn nem tartható. Hogy ezen fontos s az egylet életét érdeklő előterjesztések következtében határozhasson, szükségességnek látta, a megye összes értelmiségét ez ügy érdekében a következő felhívással megtalálni:

„A Deési Társalkodási Egylet (Casinó) egy azon első egyletek közül, melyek a nagy magyar kezdeményezésére először alakultak a hazafias közszellem felköltésére, — s egyletünk több mint félszázad alatt híven teljesítette hazafias missióját, mely fényt szerzett megyénknek, dicsőséget tagjainak.

Azonban a felemelkedett házbér s megdrágult fenntartási eszközök következtében a jelenleg érvényben levő öt (5) frt tagsági díj mellett lehetetlenné lett annak fenntartása.

Miből kifolyólag egyletünk igazgató-választmánya indítványba hozta annak tíz (10) forintba leendő felemelését.

Jól tudjuk, ismerjük s mindnyájan érezzük a nyomasztó anyagi szűke viszonyokat, de másfelől azon tudatban, hogy mindenki elengedhetlen hazafias kötelességének ismeri, Deésen a megye székhelyén egy szellemi központot föntartani: teljes bizalommal reméljük, hogy ezen aláírási ívünket nem csak saját aláírásával ellátni, hanem körében több hazafiakat is megnyerve, azt folyó év december hó végéig igazgatóságunkhoz fogja juttatni.”

A tárgysorozat értelmében következett a tisztujítás. Ezt megelőzőleg igazgató Kovács Samu saját-, úgy igazgató-társa Krémer Samuel nevében kijelentette, tisztokról határozott lemondásukat. „Kilencz éve — ugymond — hogy az egylet bizalmával megtisztelt minket. Nem igen kedvező viszonyok közt áll a egyletünk, pénzügyi viszonyai ziláltak; könyvtára a közönség közt szerte-szét vala . . . Pénzügyi viszonyait igyekeztünk rendezni a hátralékok lehető behajtása, újabb részvényesek szerzése, sőt társadalmi úton is, pénz-forrást nyitni: mindezek dacára pénztárunk érzi azon 2000 frt házbér-hátralék kiegyenlítését, mely egyletünkre a multból nehezed. De mindezek mellett midőn igazgatói állásunk betöltését az egész tisztikarral a tisztelt közgyűlés rendelkezésére bocsátjuk, egyleti pénztárállásunk egyenlege párhuzamban áll.” Ezen határozott lemondásra Szarvadi Pál a lelépő két igazgatónak hosszas éveken át az egylet érdekében tett fáradhatlan buzgó ténykedésüknek jegyzőkönyvileg lett kifejezésére vonatkozó indítványát a közgyűlés egyhangulag elfogadta, a tisztujítás megejtése érdekében szavazatszedő-bizottság lett kiküldve. Ezen bizottság beadott jelentése szerint megválasztattak:

Igazgatók-nak: Voith Gergely, Plasintár Ödön; pénztárnok-nak Krémer Lajos; főjegyzőnek Kádár József; aljegyzőnek Bónis Árpád, könyvtárnok-nak Nagy Benedek; gazdának Nagy Kálmán; választmányi tagoknak: br. Bánffy Dezső, Szarvadi Pál, Kovács Samu, Krémer Samuel, Halász Ferencz, Mihályi Ferencz, Voith Jakab, Hatfaludi József, Tüzes Kárács, Hankó Ödön, Demeter Béla, Márkus János,

Ezeknek kihirdetésével volt igazgató Kovács Samu hangsúlyozván az egylet fontosságát, s ohajtva, hogy az valamint a multban, úgy a jövőben is hazafias hivatásának eleget tehesen, mely cél felé törekvésben az új tisztikarnak szerencsét kívánva — a közgyűlést bezárta.

VEGYESEK.

— Olvasóinkat — kik előfizetési pénzzel vannak hátralékban — tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat beküldeni, azokat pedig, kiknek előfizetése f. hó végével lejár, hogy előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek.

— Megyénk törvényhatósági bizottságának folyó hó 23-án (kedden) rendkívüli közgyűlése lesz, melynek tárgysorozatát mult számunk hivatalos rovata hozta.

— Ujévre műkedvelőink, hosszú pihenés után előadást rendeznek. Színre hozzák a „Matrózok” igen szép zene és énekrészekkel bíró operettet és „Egy kis vihar”, a budapesti nemzeti színházban közelebből többször nagy tetzés közt adott új vigjátékot. Volt alkalmunk az operett próbáját végig hallgatni, s mondhatjuk, hogy a nagyszámu közreműködők által szabatosan énekelt gyönyörű részletek megleptek. Az előadást képlet „Ujévi üdvözlét” előzi meg. Szóval minden előkészület oda mutat, hogy a közönségnek egy ritkán előforduló élvezetes estély álland rendelkezésére, melyre előre is felhívjuk úgy a helybeli, mint a vidéki közönség figyelmét.

— A december első napjaiban fokozatosan emelkedett hidegre enyhébb időjárás következett be, úgy hogy már a közelebbi napok déli óráiban még — öt fok meleg is volt, s a hó, főleg a napos oldalakon meggyérült.

— A közelgő karácsonyi ünnepek előjelei mutatkoznak már nemcsak a kereskedői kirakatokban, hanem erre emlékeztetnek a közel havasról hozott fenyőágak, melyek piaozunkon, mint karácsonyfák már kaphatók.

— Az adóbehajtások enyhítése. Szapáry gr. pénzügyminiszter részletes rendeletet intézett az adóhatóságokhoz, melyben a gabonaárak hanyatlása és a kereskedelem pangása következtében megrosszabbodott gazdasági helyzettel számolva, az adók és illetékek behajtásának szigorát egyelőre enyhébbé teszi.

— Szegény emberek jótékonyága. Tabán egyik vendéglőben asztali társaság alakult, melynek tagjai legnagyobb részt szegény emberek. Azt a célt tűzték maguk elé, hogy az egész éven át krajczáronként összegyűjtött pénzen szegény iskolás gyermekeket téli ruhával látnak el. Az eddig gyűjtött pénzen hétfőn husz árva gyermeket ru-

háltak fel. Ez a valódi áldozatkészség megérdemli az elismerő fölemlítést.

— A képviselőházban. A belügyi tárcza költségvetésének részletes tárgyalásában elég gyorsan haladtak. Hosszabb vita, nagyobb beszéd nem keletkezett. Madarász József igen termékeny volt határozati javaslatok benyújtásában, de ezek egyike sem részesült az elfogadtatás szerencséjében. Első határozati javaslata arról szólt, hogy jövőben a miniszter ismertesse meg a házzal az egyenes adók hátralék-összegét. Bárány Orbán Balázs indítványt tett a fegyveradó eltörlésére s a vadászati adónak öt forintra való leszállítására, de indítványát nem fogadták el. A „szeszadó“-nál Imre Aurél azt kérte, hogy a kisüstös pálinkafőzőket ne zaklassák nagyon a megváltási összegek behajtásánál. A miniszter azt felelte rá, hogy erre nézve a lehető legmesszebb menő kedvezmények állanak fenn. Bala József a cselédkönyvek, születési és házassági okiratok bélyegmentességét sürgette, de célt nem ért. A „dohányjövődék“-nél Orbán Balázs a dohány szabad, korlátlan termelést kívánta a mezőgazdák érdekében. Madarász József határozati javaslattal állt ismét elő: szakszabizottságot kívánva annak megállapítására, hogy a dohány-jövődék nem volna-e más úton, mint a monopolium által, célszerűbben elérhető. Gróf Szapáry kijelenté, hogy ily szakszabizottság összehívására nem hajlandó. A gazdasági közönséget nem lehet új rázkodásnak kitenni akkor, midőn gabna-válság is van. A dohány-jövődék ügyében készült egy törvény, mely a jövő év végeig tárgyalás alá kerül. Ugron Gábor a naszódvidéki kincstári birtokok ügyében tett kérdést. A kormány elnök is felszólalt, elmondva, hogy mikor ő a kormányba lépett, akkor már a naszódai szerződés megvolt kötvé, az nem a mostani kormány ténye, s így ha történt hiba, azért a mostani kormány nem felelhet.

— Necrolog. Kiss Károly bethleni birtokost súlyos csapás érte. Felejthetlen emlékü neje szül. Tóth Lilla f. hó 13-án, 41 éves korában, alig 18 évi boldog házassága után, 8 napi rövid szenvedés következtében kimult. Az elhunyt, ki munkás életének örömeit egyedül férjének szeretetében és a szegények gyámolításában keresé és találá, pótolhatlan veszteség a helyi szegényeknek is, kik részére 300 o. é. forint alapítványt tett, hogy annak kamatai évenként köztük osztassanak ki. Földi maradványai f. hó 15-én délután 2 órakor a róm. kath. szertartás szerint helyeztetek örök nyugalomra. Örökbéke porai felett!

— Csáki-Gorbón a gyógyszerész elhalálása folytán bezárt gyógyszerészár december hó végén kinyitattik, mert a patikát a kiskoru örökösök gyámja bérbe adta Ember Elek mármarosmegyei gyógyszerésznek, ki a közelebbi napokban Csáki-Gorbóra költözik.

Körmives János cs.-gorbói körjegyző a deési kir. törvényszék megkeresése következtében állásától felfüggesztetett; az eként megüresedett cs.-gorbói körjegyzői állomásra Nyárádi Gyula lett ideiglenesen helyettesítve.

* * Irodalmi hírek. A bekövetkező karácsonyi és ujévi ünnepek alkalmára zenekedvelőknek alkalmasabb ajándékot nem nyújthatni, mint a „Magyar Dal-Album“-ot, melynek mind az öt kötete füzve 7 frt 80 kr, diszkötésben 13 frt 29 kr. Egy diszkötésben a gyűjtő és zongorára alkalmazó arcképével 12 frt. A Daltár kötetenkint füzve 80 kr, diszkötésben 1 frt 69 kr. Megrendelések a Magyar Dalalbum kiadóhivatalához Győrbe intézendők. — A mint M.-Vásárhelyről vetünk értesítést a „Bem-Album“ közelebből megfog jelenni. — A „magyar ifjuság lapjának“ 26-ik száma megjelent, s ezzel, e minden tekintetben kiváló folyóiratnak első évfolyama be van fejezve. Az elismerést, mellyel több ízben adóztunk e lapnak, ma ismét, és pedig az eddiginél fokozottabb mértékben fejezhetjük ki. Ha végigtekintünk a most már termetes köteté vált füzeteken, ha kezünkbe vesszük tartalmát, ki kell jelentenünk, hogy annyit és oly jót, mint a minőt e lap nyújt olvasóinak s hozzá oly olcsó áron, nem igen nyújt semmiféle más vállalat. Kiadó Dvorsák ur nem kíméli a költséget és e lapot a legelső egyikévé iparkodik tenni. Előfizetési ár: egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. — A Deutsch M.-féle műv. intézet kiadásában megjelent a Ráth Károly által szerkesztett „Kiállítási Lapok“ 15-ik huszonötödik száma, a lap elején hozza a királyi Pavillont (képpel), s több ez ügyre vonatkozó cikkeket.

* * Apró hírek. B. Senney a főrendiház elnöke beszédében kiemelte, hogy változatlan elvekkel tér vissza a politikai küzdőterre, teljesen föntartva meggyőződése függetlenségét; a kormányt a haza javát célzó minden törekvésében

támogatandja. — **Az akadémia** vagyona most 2.191,803 frt. Legujabban az akadémia ismét nagy örökséget kapott: a Sümegen nemrég elhunyt Oszterhuber Gusztáv nyugalmazott kapitány az akadémiának hagyta gógánfai birtokát, mely mintegy hatvanezer frtot ér. — **A magyar földhitel-intézet** vasárnap tartotta elnökválasztó gyűlését. Gr. Dessewffy Aurél választatott meg, ki elfoglalván az elnöki széket, köszönetet mondott a bizalomért s ígérte, hogy erejét az intézet fölvirágoztatására fogja szentelni. — **A honvédelmi miniszterium** kibővített a Ludovika-akadémiát; jobboldalon szárnyépületet emeltet, mely százhatvan ember befogadására van számítva. — **Déváról** írják, hogy a hunyadmegyei tört. régészeti társulat a komoly ismeretek terjesztése mellett, hasznos szórakozást is kíván nyújtani és népszerű felolvasó estélyek rendezését kezdte meg. **Hunyadmegye rendkívüli közgyűlésén** az alispán indítványára elhatározták, hogy a dévai reáliskola mellé konviktus építését fogják kérni. Ez intézmény nemcsak a támogatásra szorult középosztály művelődése érdekében, hanem a szép misszióju iskola hazafiai hatásának fokozása végett is sűrűszen szükséges. — **A bécsi burg** és az összes udvari nagyobb épületek nemsokára villanyfényvel lesznek kivilágítva. — **Gr. Károlyi Gyula** 600,000 frton megvette Deutsch Bernáttól a mintegy kilencezer holdnyi hatvani uradalmat. — **A magyar iskola-egylet** az új városház közgyűlési termében tartja meg rendes évi közgyűlését. A közgyűlés egyik legfontosabb tárgya az alapszabályok oly irányu módosítása lesz, hogy az egylet hatóssabban működhessek kitűzött célja érdekében. — **A cseh és morva molnárok** egy küldöttsége járt az osztrák kormányférfiaknál, kérve, mérsékeljék a vasúton a liszt-szállítás díjait, hogy ők ekként a magyar liszttel sikeresen versenyezhesse nek. — **A francia kamara** a közoktatásügyi költségvetésből törölte a katolikus teológiai fakultások javára előirányzott tételeket. — **Pozsonyban** a magyar közművelődési egyesület hétfőn tartotta közgyűlését, melyen első évi működéséről számolt be. A választmány 40 taggal alakult meg. Az egyesületnek 1500 fizető tagja van, a pénztári állomány pedig 4000 frt készpénz.

KÖZGAZDASÁG.

Mikor vágjuk a fát?

Ha mindazon tanácsokat figyelembe venők, melyek practicus és nem practicus egyének által a fa „legjobb“ vágási idejére vonatkozólag adattak, nehéz volna magunkat elhatározni, mert nincs az év tizenkét hónapja között egy sem, mely már nem ajánltatott volna a végre, hogy abban vágjuk a fát, ha azt akarjuk, hogy erős, egészséges és tartos legyen az. A vélemények ezen szétágazása abból magyarázható, hogy legtöbbben abstraháltak a kérdést és nem vették tekintetbe azon különféle körülményeket, melyek közt a kivágott fát szárítani lehet és azon célokat, melyekre a fának szolgálni kell.

Nagyon sok fűg attól, hogy mint bánunk el a fával vágás után. Vajjon oly helyre visszük-e, hol gyorsan kiszáradt vagy pedig az erdőben hagyjuk, hol a száradás igen lassu; továbbá sok fűg a klímától, a fa nemétől és sok más egyéb körülménytől.

Az kétségtelenül igaz, hogy a fa az év különböző szakaiában különböző mennyiségű nedveséget tartalmaz és ezen körülményre mindenesetre nagy súlyt kell fektetni, mindazonáltal vannak célok, melyek végett más tényezőket kell tekintetbe venni. Késő ősszel és télen, midőn a fák alvó állapotban vannak, kevesebb nedvet tartalmaznak, mint tavasszal vagy nyáron, és ez két végtelenül nagy előny; nem csak azért, mert kevesebb nedvnek kell belőlük elillanni, hanem különösen azért, mert a kevesebb nedv kevesebb vegyi változást okoz a fában. A vegyi változás pedig mindig árt a fa tartosságának és erősségének.

Saját tapasztalatom és mindazok tények alapján, melyeket erdészek, fakereskedők stbtől gyűjtöttem, azon véleményre jutottam, hogy a favágására a legalkalmasabb és legjobb idő a tél, ha a fából deszkákat, léczeket, vasúti talpakat, vagy más oly egyebet kell készíteni, minél a keménység és tartosság a fölolog. A kis fák vágásánál azonban, melyekből karókat akarunk készíteni és

melyekről a kéreg lehámozandó, jobb várni addig, míg a nedvaram megindul, mert ekkor a kéreg könnyebben lefejtethető. Mindazon karók és oszlopokról, melyek a földbe veretnek, le kell fejteni a héját, legalább azon részükről, melyek a föld alá jutnak.

Az abrincokról a héját nem szabad leszedni, mert a héjjal tartóssabbak. E célra tehát akkor kell vágni a fát, mikor a héj a legerősebben tapad a fához és ez késő ősszel vagy kora télen van, ámbár abrincoknak nyáron is lehet a fát vágni, mert azon fáknaál, melyekből ezek készülnek, hamar végződik a tenyészet.

A túlelvő fákat, melyekről a héját le akarjuk fejteni, a vegetatio idején, nyár elején kell vágni és ha gyors száradás kívánatos, a fákról nem kell eltávolítani a kérget, sem a lombot, mert a lombózat igen gyorsan kiszívja és elpárologtatja a fákban levő nedvességet.

A fák vágási idejére még az is befolyással bir, hogy akarjuk-e, hogy a tuskók ujra nőjjenek. Ha ezt akarjuk, akkor a fákat oly időben kell vágni, mely leginkább kedvező a gyökerekre. Ha a fákat ősszel vagy télen vágjuk, a gyökerek és tuskók sokkal inkább kihajtanak, mintha a vágás nyáron történik. A nyári vágás előli a gyökereket.

Végre célszerűnek tartom megemlíteni, hogy azon hit, mely sok helyen el van terjedve, mely szerint t. i. a hold is befolyással volna a fák tartosságára és erősségére, nem egyéb mint babona és minden természettudományi alapot nélkülöz.

A. A.

HIVATALOS RÉSZ.

Szolnok-Dobokamegyei közgazdasági előadó.

Szám 190.—1884.

Mindenik szolgabirónak, Deés és Szamosujvár város polgármesterének.

Az évenként megejtetni szokott általános bikavásárlások körül követett rendszer megfelelőnek bizonyulván, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr ő nagyméltósága a vásárlásokat ugyanoly módon kívánja eszközölni Szolnok-Dobokamegyében a tordai bikanelvő-telep által az 1885. évben is.

A bikák meg szemlelése a megbízott telep által február és március havában fogván megejtetni, 30 nap alatt okvetlenül szükséges tudnom a megyében tenyésztési célokra megszerezhető bikák számát.

Továbbá, hogy a megvett bikák kiosztása kellő időben eszközölthessék, 30 nap alatt okvetlenül ismernem kell az egyes községeknél és magánosoknál felmerült bika-szükségletet.

Felkérem ez okból t. czimedet, hogy a területén tenyésztési célra megvásárlásra felajánlandó bikákat az 1/4. alatt ide mellékelte és az ugyanott létező bika-szükségletet a 2/4. alatt ide zárt jegyzékbe foglalni és azokat 30 nap alatt okvetlenül hozzám terjeszteni sziveskedjék.

Megjegyzem, hogy csakis magyar, berni, szimenthali, kuhlandi, pinzgau, möllthali, allgauer (és egyéb borzderes) fajta bikák fognak megvásároltatni és átengedtetni. És pedig a magyar fajta bikákból csakis 2 1/2—3 és a nyugati fajtákból az 1 1/2—2 évesek.

Miért is csak azok veendőek fel a jegyzékekbe, melyek ezen követelményeknek megfelelnek.

A tenyésztők által vételre bejelentett bikák márciusban esetleg április hó első felében a megbízott telep által meg fognak szemléltetni és a tenyésztésre alkalmasok vételára a megbízott által felveendő vásárlási jegyzőkönyvek alapján ki fog utalványoztatni.

Az ily módon megvásárolt bikák lehetőleg április hó 15-ig át fognak a kincstár által vétetni. Azon esetre, ha az átvétel a mondott határidőig eszközölthetetlen nem lenne, az eladó bika tulajdonosoknak az átvételig a megvett bikák tartásáért naponként és darabonként 2 klgrm zabot és 7 klgrm szénát számítva, 35 kr. tartási díjat fog a kincstár az illető tenyésztő által ide benyújtandó számla alapján kifizetni.

Megjegyzem, hogy a gondozásért díj fel nem számítható.

A bikák kiosztása a következő elvek szerint fog általam és a megyei gazdasági egyesület közreműködésével eszközölni:

Magán tenyésztők a bika vételárát rendszerint az átvételkor tartoznak lefizetni, figyelembe vehető körülmények esetén azonban azon kedvezményben fognak részesítettetni, hogy a vételár három féléves, mindig január és július elsején esedékes, kamat nélküli részletben törleszthetik.

Azon községek, melyek a bikák teljes vételárát nem képesek egyszerre lefizetni, a becsárból 20%-nak elengedésében részesülnek, s a fennmaradó vételár három féléves, mindig január és július elsején esedékes, kamat nélküli részletben törleszthetik.

Ha azonban a községek hitelt érdemlőleg kimutatják, hogy ezen kedvezmények mellett sem képesek a szükséges bikát megszerezni, még ezeknél nagyobb kedvezményben is részesülnek.

Ezek alapján még arra is felkérem t. czimedet, hogy a bika szükségleti jegyzékben, a megfelelő rovaton, a bikát kérelmező községek vagy egyéneknek vagyoni viszonyait is feltűntetni, s a kedvezményt, melyben őket részesíteni javasolja, megjelölni sziveskedjék, hogy ez alapon az illetőknek adandó kedvezmény mérve iránt felterjesztést tehessenek.

Végül felkérem t. czimedet, hogy jelen intézkedésemnek minél tágasabb körben leendő megismertetése iránt intézkedni sziveskedjék, hogy a tenyésztő közönség felnevelt bikáinak eladhatása, illetőleg bika-szükségletének miként leendő fedeztetése iránt kellő tájékozást nyerjen.

Deésen, 1884. december 16-án.

Voith Gergely,
közgazdasági előadó.

Felelős szerkesztő és kiadó: KOVÁCS SAMU.

HIRDETÉSEK.

Sz. 6984.—1884. tllkvi.

(321.)

Árverési hirdetményi kivonat,

A deési kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. adókinestár végrehajtónak, Szilágyi Veronika és Dumitru végrehajtást szenvedő elleni 41 frt. 8 1/2 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a deési kir. törvényszék területén lévő Deés város területén fekvő a deési 721. számú tjkvbe A. t. 2. rendszám alatt foglalt birtókra az árverést 419 frtban ezennel megállapított kikáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1884 évi december hó 30-ik napján délután 3 órakor a kebli telekkönyvi hatóság kiadó helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 41 frt. 90 krt. készpénzben, vagy az 1881. LXI t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi nov. 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy miniszteri rendelet 8 §-ában, kijelölt ovadekképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A deési kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1884. évi október hó 4-ik napján tartott üléséből.

Szám: 4503.—1884. tkvi.

(322.)

Arverési hirdetményi kivonat.

A nagysomkúti kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstárnak mint végrehajtónak, Drobos Juilla végrehajtást szenvedő elleni 124 frt. 14 1/2 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a deési kir. törvényszék (a nsomkúti kir. járásbíró) területén lévő Garbonác községében fekvő, a 43. sz. tllkjbkn A. I. 1—16. rdsza. alperesek tulajdonánál fölvelt ingatlanokra az árverést 782 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi december hó 31-ik napján délelőtt 10 órakor Garbonác község házánaál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% vagyis 78 frt.20 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri

rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Jelen kérelem költsége az eszményi bélyeggel együtt 2 frt. 50. krba állapittatik meg.

Kelt Nagy-Somkuton 1884. évi novemb. hó 18. napján.

A nsomkuti kir. járásbíróóság mint telek-
könyvi hatóság.

Sz. 5027.—1884. szb. 2—3(316)

Pályázati hirdetmény.

Borgó-Besztercze nagyközségben az évi 400 frt fizetéssel és 50 frt szálláspénzzel javadalmazott községi jegyzői állomás üresedésbe jövén, ezen állomásnak szabályszerű választás útján leendő betöltése czéljából pályázat nyitattik.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy az 1874. évi XVIII. t.-cz. 74. és 75. §§-i s ille-
tve az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a értelmében felszerelt pályázati folyamodványaikat, a választást megelőzőleg 48 órával alulírt szol-
gabíróhoz annál bizonyosabban adják be, mint-
hogy a később beérkezendő ily folyamodvá-
nyok tekintetbe vétetni nem fognak.

Együttal a választás megtartásának ha-
tárideje — Borgó-Besztercze község irodájá-
ban 1885. jan. hó 2-án d. e. 10 órájára tűzetik ki.

Besztercze, 1884. december 6. — A jáádi
járás szolgabírája. Cshnaosz.

Sz. 3176.—1884. tk. 3—3(314)

Árverési hirdetményi kivonat.

A szamosujvári kir. járásbíróóság mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy szamosujvá-
ri lakos Gajzágó János végrehajtónak Mol-
nár József és neje végrehajtást szenvedők elleni
1000 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti vég-
rehajtási ügyében a szamosujvári kir. járásbíróóság
területén lévő Szamosujvár városában fekvő, a sza-
mosujvári 438-ik számú telekjegyzőkönyvben A.
†. 1. rend- és 635. hrsz. alatt Molnár József és
neje Kasza Mátyi nevében álló 1344 frt becs-
értékű ingatlanra és tartozékára, és a szamosuj-
vári 672. sz. tjkben A. †. 1. rend-, 976. és 977.
hrsz. a. foglalt, időközben Turcsa Dari javára
átírt fekvőre, a kir. kincstár visszaváltási jogának fel-
jegyzése fentartásával az árverést az 1344 frt és
50 frtban ezennel megállapított kiküldési árban el-
rendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok
az 1885. évi január hó 24-ik napján d. e. 9 óra-
kor alólírt tkvi hatóság irodai helyiségében meg-
tartandó nyilvános árverésen a megállapított kiki-
áltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingat-
lanok becsárának 10%-át, vagyis 134 frt 40 krt
és 5 ftot készpénzben, vagy az 1881. évi nov. hó 1-én
3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8.
§-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a ki-
küldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-cz.
170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál
előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű el-
ismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbróság mint tlkvi hatóságtól,
Szamosujvárt, 1884. évi november hó 5-én.

Gajzágó,
kir. aljárásbíró.

OLCSÓ SZÁRAZ TŰZIFA
nagyban és kicsinyben
kapható
NIKK FERENCZ faraktárában
a két híd között.

1½ köbméterenkénti rakás ára
a raktárban 2 frt, házhoz szál-
lítás bárhová a városon raká-
sonkint 20 kr.

Öt ilyen rakás megfelel egy régi ölnek.

13(263)—20

Sz. 4642.—1884. polg.

Hirdetmény.

A deési kir. törvényszék alólírt kiküldött
bírája által közhírré tétetik, hogy Kéthely köz-
ség határának tagosítása ügyében az előmunká-
latok megkezdésére s nevezetesen a képviselő
rendezése, működő mérnök megválasztása s a
költség előirányzat megállapítása végett 1885. évi
január hó 27-ik napjának délelőtti 9 óráját tűz-
tem ki Kéthely községbe, mely tárgyalási határ-
napra érdekelt birtokosokat oly figyelemzetéssel
idézem meg, miszerint kimaradásuk sem az el-
járás menetét nem akadályozza, sem pedig jog-
orvoslatokra indokul nem szolgálhat.

Deés 1884. november 12-én.

Hosszu László.
kir. törv. eljáró bíró.

Szám: 3389.—1884. 2—2(317)

Hirdetmény.

Szamosujvár sz. kir. város közönsége, a szép-
laki hegy elkerülése végett épített új állam-
utnál a kis Szamos folyóra felállított nagy-
hidon gyakorlandó vámszedési jogozatát, jó-
vó 1885-ik évi január 1-étől december 31-
ik napjáig bezárólag terjedő egy kerek évre
685 frt felkiáltási ár mellett f. évi decem-
ber hó 23-án reggel 10 órakor a városi ta-
nácsháznál tartandó nyilvános árverésen ha-
szonbérbe kiadja.

A hozzá szólni kívánók kötelesek a
felkiáltási ár 10%-át bánatpénzzül készpénz-
ben letetni.

A haszonbéri szerződés feltételei, vala-
mint a vámszedési díjszabályzat is, a hiva-
talos órák alatt a tanácsháznál megtekinthetők,
Szamosujvár sz. kir. város tanácsa
1884. december 9

Placsintár Dávid, polg. Osztján Kristóf, főjegyző.

Szám: 3442—1884. (320)2—2

Hirdetmény.

Szamosujvár sz. kir. város közönsége a részére felsőbleg engedélyezett kövezet-
vám-szedési jogozatot, jövő 1885-ik évi január 1-étől december 31-ik napjáig bezá-
rólág terjedő egy kerek évre 2033 frt felkiáltási ár mellett folyó évi december hó
23-án reggel 10 órakor a városi tanácsháznál tartandó nyilvános árverésen haszon-
bérbe kiadja.

A hozzá szólni kívánók kötelesek a felkiáltási ár 10%-át bánatpénzzül kész-
pénzben előre letenni.

A haszonbéri szerződés feltételei, valamint a vámszedési díjszabályzat is, a hiva-
talos órák alatt a tanácsháznál megtekinthetők.

Szamosujvár sz. kir. város tanácsa, 1884. december 11-én.

Placsintár Dávid,
polgármester. Osztján Kristóf,
főjegyző.

ES A LEGNAGYOBB VÁLASZTEKBAŊ KAPHATOK

P A P P J E N Ő

FÉRFI- ES NŐI DIVATKERESKEDESEBEN DEÉSEN

A TELI IDÉNYRE MEGJÖTT

BUTORKELMEK, FÜGGÖNYÖK, ÁGYTERITŐK, FUTÓ- ES ASZTALSZÖNYEGEK,
PAPLANYOK ES MATRÁGCZOK, CHIFFONGYOLCSOK, GYAPOT- ES LENVÁSZNAK,
CSINAVATTOK, PIPERÉK ES RÖVIDÁRÚKBÓL GYÁRI RAKTÁR. Továbbá elismert
JÓSAĞU FÉRFI- ES NŐI KEZTYŰK, ASZTALNEMŰK, TÖRÖLKÖZŐK, KÖTÉNYEK
ES SZÖTTESÉK kitűnő minőségben A DEÉSI SZÖVŐGYÁRBÓL.
— VIDEKI RENDELÉSEK GYORSAN ES PONTOSAN ESZKÖZÖLTETNEK. —

Női díszített kalapok	2 ftól 15 frtig.
Női díszetlen " "	20 krtól 3 frtig.
Női felöltők	5 ftól 50 frtig.
Női ruhakelmék	25 krtól 1 frt 50 krig.
Női- ES leányczipők	1 ftól 6 frt 50 krig.
Női vállfüzűk (miederek)	80 krtól 5 frtig.
Női kész len ES schifon ingek	1 ftól 5 frtig.
Női selyem ruhakelmék	1 ftól 3 frtig.
Női hársz- ES posztó kendők	50 krtól 15 frtig.
Női sima- ES mintázott barchettek	20 krtól 45 krig.
Férfi gyapju ruhakelmék	2 ftól 7 frtig.
Férfi posztó-kalapok	1 ft 50 krtól 5 frtig.
Férfi nyakkendők	50 krtól 2 frtig.
Férfi fehér- ES színes ingek	80 krtól 3 frtig.
Férfi czipők	5 ft 50 krtól 7 frtig.
Férfi alsó ingek	1 ft 50 krtól 5 frtig.
Férfi alsó nadrágok	1 ft 50 krtól 3 frtig.
Férfi fuszeklik	20 krtól 1 frt 50 krig.
Férfi utazó sálók	50 krtól 3 frtig.
Férfi esőernyők	1 ftól 12 frtig.